

[Bundvad.]

Indretning og Renholdelse, Varme, Ventilation o. s. v. Det drejer sig om Magasiners og Lagerbygningers Beliggenhed i Forhold til Værkstedbygningerne, Trappers og Gaardspladsers Ryddelighed, fælles Maskiner som Kraner, Slibestene, Sakse og den Slags Ting. Paa alle de nævnte Omraader og endnu flere, som den enkelte kender fra sin Arbejdsplads, kan der uden Skade for den enkelte foretages Rationalisering, og det maa meget anbefales, at disse Forhold bringes i bedst mulig Orden, inden man bestræber sig for at presse den enkelte Arbejders Ydelse i Vejret. Arbejdsgiverne og ikke mindst de Teknikere, der skal uddannes til at foretage Rationaliseringen, maa forstaa, at Rationaliseringen ikke alene vedkommer Lederen, men ogsaa i høj Grad Arbejdskraften. Det er derfor paakrævet, hvis vor Erhvervsudvikling skal foregaa harmonisk og uden for stærke Brydninger, at der indledes et Samarbejde om denne Sag mellem de to Parter.

Mit Parti har i sit Program foreslaaet Bedriftsraad som Produktionskomiteer gennemført. Opgaven her er bl. a. at søge Arbejdernes Medvirken til en fornuftig Tilrettelægning af Produktionen. Valget gav ikke den politiske Mulighed for Forslagets Gennemførelse, men det betyder paa ingen Maade, at Udviklingen i det praktiske Liv gaar i Staa af den Grund. Vil man have Erhvervsudviklingen frem — og det baade vil og skal man —, kan man ikke undgaa Arbejdernes Medvirken. Der er lanceret et nyt Begreb, industrielt Demokrati. Det dækker over, at Erhvervslederen skal søge at drage Arbejderen ind i et aktivt Medarbejde derved, at han holdes orienteret om Ordremængde, Afsætningsmuligheder ude og hjemme, spørges til Raads om Produktionsforandringer, der faar Indflydelse paa Arbejdspladsens Forhold, i det hele taget drage Arbejderen ind i alt, hvad der angaar hans Arbejdsplads. Tiden er inde, til at en saadan Udvikling i Retning af industrielt Demokrati finder Sted ogsaa hos os. Helt vort Organisationsapparat med det udbredte Tillidsmandssystem staar klar til at løse den Opgave, og den Arbejdsgiver, der forstaaer sin Besøgstid, vil vide at udnytte dette Apparat.

Ofte møder man hos Arbejderne Uvilje mod Rationaliseringen, fordi man har kunnet konstatere, at det, der er sparet i Arbejdsløn gennem forceret Tempo, paa Varens Vej til Forbrugerne bliver opslugt af Mellemløst eller andre Former for Avance. Det vil altid være vanskeligt at faa f. Eks.

en Snedkervend til at forstaa Rationaliseringens Velsignelser, naar samme Mand konstaterer, at Omlægningen paa hans Fabrik, som betød en Besparelse paa 10 pCt., eller 10 Kr. paa et Snedkerarbejde paa et almindeligt Møblement, alligevel ikke faar nogen som helst Indflydelse paa de ca. 1 000 Kr., som et saadant Møblement koster i en Forretning. Det bliver nødvendigt, at Industriens Ledere ikke alene interesserer sig for Arbejdspladsen, men ogsaa for den Side, der vender udad mod Kunderne. Vil man have Arbejderne med sig i denne Sag, maa man søge udskudt ethvert unødigt fordyrende Led af Produktionen, hvilket Navn et saadant Led end maatte have, og ligeegyldigt, om det findes inden for eller uden for Arbejdspladsen. Ogsaa Spørgsmaalet om Lønfastsættelser efter Besparelser som Følge af Rationalisering spiller en stor Rolle for Arbejdernes Holdning. Hvis Besparelsen ubeskaaret skal komme Produktionsejerne til gode, vil Arbejderne naturligvis reagere derimod. Og der har været en Tendens til, synes jeg, at man fastsætter en Arbejders Løn paa Akkord paa længere Sigt efter, hvad hans Nabo paa Arbejdspladsen eller andre i samme Branche tjener, og ikke efter, hvilken Indsats den paagældende Mand yder. Hvis der har været Tale om, at Manden medvirker ved en Forbedring eller han paa anden Maade fremmer Produktionen, maa han have en passende Andel i det Udbytte, der derved afkastes.

Men ogsaa Lovgivningen har sin Opgave i denne Sag. Jeg tænker her paa en Arbejderbeskyttelseslovgivning. Paa dette Felt har den danske forebyggende sociale Lovgivning ikke fulgt med Udviklingen. Den nugældende Fabriklov er helt fra 1913, medens Lovens Principper er hentet fra endnu ældre Love, saaledes at den paa ingen Maade svarer til den nye Tids Krav. Foruden Fabrikloven findes en Række Særlove paa specielle Omraader: Bagerilov, Dampkedellov, Døgn driftslov, Lukkelov og Lov om Børns og unge Menneskers Arbejde, hvori ogsaa Ændringer er paakrævet. Ganske vist har man fra Fabriktilsynets Side gennem Udstedelse af Regulativer paa særlige Erhvervsomraader søgt at bøde paa Lovens Mangler, men tilbundsaaende Ændringer er det ikke muligt at foretage ad denne Vej.

Opgaven maa nu være dels at søge alle Erhvervslivets Beskyttelseslove koordineret i en samlet Arbejderbeskyttelseslovgivning, dels at søge denne udbygget med Hensyn tagen til den Udvikling, der har fundet Sted i Erhvervslivet, og faa den helt formet i Overensstemmelse med Nutidens sociale og